

B

Oldtidsmarsjen

Søndag 23. september arrangerer vi "Oldtidsmarsjen" for 3. året på rad.

I 1988 deltok 150 personer i et strålende høstvær, mens deltakerantallet i fjor var 100, gråvær og regn til tross.

Årets opplegg følger stort sett de tidligere. Det blir start fra Gullaug If's bane (like inn til riksveien) mellom klokka 10.00 og 11.00.

Turen går opp Gullaugkleiva, over Askestad, Grini til Røyken kirke hvor det blir en rast med noe å drikke. Videre fortsetter turen over Klokkejordet, Vang, Syltingli, Mølla i Grodalen, Fossum, Bø og frem til Slemmestad ungdomsskole hvor turen avsluttes.

Totalt er løypa ca 16 km, men vi tar tiden til hjelp.

Det er også andeldning til å gå "halv marsj" for de som synes hele opplegget er for langt. I så fall kan man avslutte eller starte ved Røyken kirke.

Vi har med en rekke kjentfolk som orienterer underveis for de som måtte ønske det. Forøvrig vil det dukke opp en del overraskelser.

Det går egen buss fra Slemmestad ungdomsskole (rikelig med parkeringsplasser) til Gullaug like før start og bussen kjører også etterpå.

Ta gjerne med venner og bekjente

HJERTELEG VELKOMMEN

BYGDEMAGASINET

NR 17 SEPTEMBER 1990

ISSN 0802-3824

Oldtidsmarsjen

söndag 23. september

Se siste side

Bygdemagasinet

Krystallveien 37, 3478 Nærnes

Organ for Røyken historielag

Redaktør: Ole Sønju, Krystallveien 37,
3478 Nærnes. Tlf. 851254

Innhold	side
Fra formannen	3
Geologiske notiser fra Kristianiaegnen	5
Lysbildeapparatet fra Nærnes	7
Mølla i Grodalen	9
Ulvestue	10
Ulvekula i Kjekstadmarka	12
Anno 1883: Røkenskute forlist ved Kapp-Horn	15
Fabrikken i Åros	16
Røyken anno 1915: Slibrige politiske foredrag	17
Søre Treung	midtsidene
Kuer og hester til Røken station	20
Gammelt og pent	20
Røykenboka: Utsolgt	22
Røykenboka: Økonomisk suksess	22
Gammel bebyggelse 3:	23
- Liverud	24
- Haug	25
Is fra Røykenfjellene til London	26
1829: Drammensfjordens første dampskip	27
Spritsmugling anno 1927	28
Januar 1915 - oppdrettsfisk i Åros	29
Råd mot verkefinger	29
Griniposten	30
Gamle postkort med motiver fra Røyken	31
Røyken sentrum	32
Lat oss ikkje forfedrene gløyma	33
Premiekonkurranse	33
Premiekonkurransen i nr. 16	35
Mai 1915 - Dampbåt	35
Oldtidsmarsjen	siste side

Bygdemagasinet nr. 17, september 1990. Opplag 450

Redaksjonen avsluttet 27. august 1990

Fra formannen

Sommeren er på hell og høsten står for døren. Jeg håper at alle har samlet krefter i ferietiden og at pågangsmotet er stort til å ta fatt på nye oppgaver. - også i historielagssammenheng.

Selv om det har vært ferietid har det allikevell vært noe aktivitet i laget siden utgivelsen av siste Bygdemagasinet.

Undertegnede mottok som gave fra B. B. Svendsen et historisk kart over SØRE TREUNG. Det blir trykket i 500 eksemplarer, og det er å r åpe at mange av medlemmene vil sikre seg et eksemplar som inneholder mye Røyken-historie på et brett.

20 m³ tømmer etter rydding i EL-verkets ledningsgater er omgjort til planker og bord. Materialer for ca. 10.000 kroner ligger nå stablet til tørk på Hernestangen. Et par håndfuller med personer stilte til dugnadsarbeide ved Høvikvollen. Det ble utført ryddearbeide i kraftgaten og avsluttet med pølser og øl nede ved strandkanten. Takk for innsatsen.

Tanken videre er å benytte materialene til det fremtidige bygdetun/aktivitetssenter som er planlagt på Hernestangen. I første omgang til å slutføre laftestabburet der nede, etter at det midlertidig er satt opp på tomte ved Kornmagasinet. Tak og gulv fullføres så snart vi finner en høvelig plass på Hernestangen.

Kultursjefen har fått laget en del forslag til plassering av bryggerhus og andre bygninger rundt den eksisterende bebyggelse på Hernestangen.

Det er sterkt å beklage at Terje Martinsen nå har forlatt kultursektoren i Røyken Kommune, da Røyken Historielag har hatt det beste samarbeide med

ham. Jeg benytter anledningen til å takke for den innsatsen han hittil har lagt ned for Historielaget.

Derfor er det også uvisst hvordan fremtiden vil fortone seg når det gjelder det fremtidige arbeide med Hernestangen og de planer som foreligger for bygdetunet/aktivitetssenteret der.

Ellers har Historielaget sagt ja til å bidra med en "utstilling" av gamle kjøkkenredskaper til en planlagt "kostholds-utstilling" den 8. september på Rådhuset i Røyken.

Laget har gått til anskaffelse av ny elektrisk gressklipper for å holde områder rundt Kornmagasinet i hevd. Foreløpig er det bare familien Hansen som har tatt den i bruk. Håper det er andre medlemmer i laget som kunne tenke seg å bidra med en innsats for å holde det pent rundt Kornmagasinet. Ta kontakt! Det har en tendens til å bli Tordenskiolds soldater som gjør det meste av dugnadsarbeidet.

Olaf Skryset har opparbeidet en plass ved masteteltet til EL-verket hvor det kan parkeres noen biler.

I juni markerte vi 50-års minne for krigens utbrudd med en utstilling av diverse gjenstander som vi har i samlingen vår. Samtidig ble det holdt foredrag, men oppslutningen om arrangementet var labert.

Museumskomiteen har vært i flittig arbeide i perioden og de aller fleste gjenstander er nå behørig merket. Santidig er det utført dugnadsarbeide i 2. etg. på Kornmagasinet for å få skikk på museet. Takk til de involverte!

Cato og Frøydis Christoffersen har vært primus motor i et opplegg med tur til Vikersund og Krøderbanen og Villa Fridheim. I skrivende stund har forhåpentligvis mange medlemmer hatt glede av dette tilbudet.

Formannen ser frem til et fortsatt aktivt arbeide i laget og at flest mulige medlemmer vil kunne glede seg over, og delta på de aktiviteter vi har

på gang. Oldtidsmarsjen må heller ikke glemmes. Se eget oppslag.

Beste hilsen

*Björn Brønner
Formann.*

Geologiske notiser fra Kristianiaegnen.

I tidligere utgaver av Bygdemagasinet har vi fortalt om den engelske lord Charles Bamford og hans gruvedrift på jakt etter sølv i bygda vår.

Nå har en av våre medlemmer funnet et "Magazin for Naturvidenskaber" fra året 1884. I dette bladet finner vi også en 47-siders artikkel med tittel "Geologiske notiser fra Kristianiaegnen".

En vesentlig del av artikkelen omhandler fjellgrunnen i Slemmestad-Nærsnes området. Blant annet omtales den nylig avviklede virksomheten som hadde firmanavn "The Schandinavian Minerings Compagnie". Så vidt vi vet var dette lord Bamfords selskap.

Vi gjengir noen sider fra begynnelsen av artikkelen.

De av våre lesere som har spesiell interesse av bygdas geologi kan ta kontakt med Bygdemagasinet så sender vi kopi av artikkelen i sin helhet.

I. Grundfjeldet.

Ertsgang i grundfjeldet ved Slemmestad. Paa gaarden N. Bø's grund i Røken ca. 22 kil. i sv. for Kristiania har der i de sidste aar været forsøgt drift paa en ægte ertsgang, hvoraf vi, som bekjendt, ikke udenfor Kongsbergdistriktet besidder ret mange. Gruben ligger paa sydøstsiden af den ned mod Slemmestad skraanende dal; den har været drevet fra først i 1881 til oktober 1882. Da jeg i indeværende aar besøgte gruben, var den utilgjængelig, saa jeg har ladet mig noie med at iagttage, hvad der stod i dagen og laa paa halderne, samt med

nogle velvillig meddelte mundtlige oplysninger. Stedets bergart er en paa glimmerminerale meget fattig, hvidlig granit*). Gangen staar omtrent lodret og strækker sig i retning n. til v.; dens bredde er indtil 20—30 cm., men ofte mindre; undertiden forsvinder den aldeles, i hvilket tilfælde dog en spalte betegner, hvor den videre skal søges. Gangen er fornemlig fyldt med kalkspat, af hvilket mineral der paa halden fandtes zirlige krystaller i form af sekssidige tavler. I gangen og impregnerende sidestenen paa dens vestside indtil i en afstand af omtrent 50 cm. forekommer ertsen, nemlig blyglans, som angives at være sølvholdig, zinkblende, kobberkis og svovlkis; den udtagne erts er bleven afskibet til udlandet. Man har forfulgt gangen med en stol som skal være omkring 80 m. lang. Stollen gik først igjennem en del til etage 2 hørende skifer med kalkboller, som laa ind til grundfjeldet. Man har drevet orter til siden og fundet underordnede smaa-gange ledsaget af erts.

Den ertsholdige granit har ved en løselig betragtning noget porfyrisk ved sig, idet de hvide, i almindelighed vel 1 centimeter store feldspatindivider, som udgjør dens hovedmasse, udhæver sig fra resten, der fornemlig bestaar af de forskellige slags ertser samt kvarts. Sidstnævnte substanser synes at kunne vikariere for hverandre, idet snart en eller anden erts, snart kvartsen har overvægten.

Nærmere søen paa gaarden Slemmestad—Ødegaardens grund ligger et skjærp, hvor forholdene synes at ligne de beskrevne. Paa halden her ligger en lys grønlig gul, mellem fingrene smulrende substans, som ved nøiere undersøgelse viser sig at være finskjælet med kalkspat opblandet talk. Indsprængt heri ligger zirlige smaa-grupper af svovlkistærninger indtil 1 cm. store.

Kjerulf. Udsigt over det sydlige Norges geologi. Chr. 1879. p. 45 o. f. Den geologiske undersøgelses kart i 1866's blad: Kristiania.

Brøgger. Die silurischen Etagen 2 und 3. Universitätsprogram f. 1882. Kr 1882.

*) Denne har vistnok adskillig udbredelse, idet den synes at være den herskende bergart paa stranden mellem Slemmestad og Nersnes. Ogsaa landeveien mellem Slemmestad—Ødegaarden og Nersnes gaar over denne bergart; her iagttaget man dog tildels en fin Kornet bergartvarietet, der ofte ved en del indleirede glimmerlameller faar parallelstruktur og dermed et udseende, som minder om enkelte varieteter af granulit.

II. Etagerne.

Angaaende disse, hvorover Kjerulf og nu i den nyeste tid for de ældres vedkommende Brøgger har anstillet saa grundige undersøgelser, kan ikke meget her tilføies.

Konglomerat af etage 1. Ved den sidstnævnte grube paa Slemmestad—Ødegaarden har man spor til de afleiringer, som man maa antage for de ældste af den i vor egn over grundfjeldet hvilende lagbygning, nemlig et især af kvartsbergarter sammensat konglomerat*). Dette konglomeratlag ligger som et ganske tyndt dække hist og her over grundfjeldet, der danner Slemmestaddalens sydøstside. Bindemidlet har udseende af regenereret granit lignende underlagets bergart. Der, hvor veien fra Morberg kommer ned i Slemmestaddalen, bemærker man blandt rullestenenes bergarter foruden droi kvarts ogsaa graa sandsten, tildels grov med større afrundede korn af kvarts og hvidagtig feldspat. Disse rullestene tyder altsaa paa, at der i vor egn har existeret sedimentære afleiringer ældre end den herværende ældste primordial.

Paa sydsiden af Nersnesbugten, inderst i denne, i det der staaende konglomerat findes foruden rullestene af kvartsbergarter ogsaa en og anden af en sort med svovlkis rigelig opblandet stenart, som adskillig minder om de kalkboller, der forekommer i vor ældste silur.

Hans Reusch.

*) Cnf. »Profil von Håvikskjær nach Håkevik«, som ledsager Brøggers ovenfor citerede bog. Det sted, hvor man vel tydeligst skal kunne se konglomeratets underleirning under fossilførende skifer af etage 1, det pag. 199 afbildede profil, paa veien til Baarsrudvand, lykkedes det ikke ved mit, forresten kortvarige, besøg i denne egn at fremfinde. Et lignende konglomerat er af Brøgger paavist mellem grundfjeldet og etage 1 c ved Krekling, »Om paradoxidesskiffene ved Krekling«. »Nyt. Mag. f. Naturvid. XXIV.« Jeg har ogsaa bemærket det ved gaarden Mælum i s. for Heggen kirke, Modum.

Lysbildeapparatet fra Nærsnes

I Bygdemagasinet nr. 16 omtalte vi et meget gammelt lysbildeapparat og lysbilleder som vi hadde fått låne av ett av våre medlemmer i Nærsnes.

Fylkeskonservator Geir Helgen, Drammen -forøvrig en av våre faste lesere- syntes saken var interessant og han tok derfor kontakt med Norsk Teknisk Museum i Oslo. Museets svarbrev lyder:

NORSK TEKNISK MUSEUM

AD. GAMMELT LYSBILLEDAPPARAT

De skriver intet i Deres brev om fabrikat eller type av nevnte apparat. Det var i tiden fra ca. 1890 svært vanlig med lysbildeframvisninger i mange sammenheng. Den levende film var jo kun på begynnerstadiet. Det man da kom nærmest opp til dette med, var akkurat disse "skyvebilder" De beskriver. I det store utland var disse tingene for ca 100 år siden en blomstrende industri. For å anskueliggjøre dette sender jeg noen utdrag av en kombinert instruksjonsbok, historikk og fortegnelse over de lysbildeseriene man kunne kjøpe. Denne oversikt kom ut i London i 1890. Man må dog ikke henge seg for meget opp i dette med parafinbelysningen som utgangspunkt for apparatets alder - da denne belysningstype kunne fås helt til første verdenskrig - rent teknisk sett noe forbedret med glødenett o.l., men allikevel.

Det er i grunnen utførelsen på selve apparatet som mest bestemmer årgangen. Gass og acetylen var sammen med kullbuelys meget brukt frem til 20-årene da det kom elektriske lamper som egnet seg. Vi har her på vårt museum flere eks. av "parafindrevne" projektorer, og dette er ikke ting som er så veldig sjelden, selv i dag. Jeg så for ikke lenge siden 2 stykker i pen stand på et loppe-marked jeg var innom. Det som er mer uvanlig å komme over er de nevnte lysbildeserier fra 100 år eller så siden. Dette er jo glass, og slikt har en lei tendens til å gå tapt som kjent. Følgelig er det helt tilfeldig hva som eksisterer om slikt - også her hos oss. Det som vel rent temamessig forekom oftest på lysbilledserier i gamledager var bibelscenerier - og det er som regel disse man finner rester av i dag.

Jeg håper dette svaret belyser ?! Deres parafinprojeksjonsproblemer i noen grad.

Med hilsen
NORSK TEKNISK MUSEUM

for
B.W. Larsen

H. G. Mathisen
Vedlegg.

"Nærnesapparatet" er høyst sannsynlig fabrikkprodusert, men noe fabrikkmerke kan vi ikke finne. Parafinbelysningen er imidlertid av den gamle typen uten noen form for teknisk forbedring. Ut fra dette bør vi kunne datere apparatets opprinnelse til en gang omkring århundreskiftet.

Ole

Mølla i Grodalen

Den nedlagte Grodalen Mølle og Sagbruk blir en av stoppestedene på årets Oldtidsmarsj. Vi går langs Mølleveien fra Vang fram til "Mølla" som ligger mellom Grodalselva og Røykenveien. Denne veien har vært allfarvei helt tilbake til den grå oldtid. Og da veien i moderne tid skulle ha et offisielt navn var intet mer naturlig enn Mølleveien. Mangt et hestelass med korn fra vestre deler av bygda er kjørt på denne veien opp gjennom årene.

I de skriftlige kilder finner vi ikke sagbruket på stedet nevnt før i året 1614. Men den nåværende bygning er fra omkring århundreskiftet. Mølledriften er trolig vesentlig eldre, selv om den nåværende møllebygning først ble reist på 1890-tallet. Det var etter en brann.

Selve møllerstua (som ligger helt inntil Mølleveien) regnes for å være ett av de aller eldste bolighus i bygda. Opprinnelig var det jordgulv i huset. Forøvrig var dette huset trolig det første privathus i bygda som fikk innlagt elektrisk strøm. Det skjedde i året 1910.

Mølla og saga har vært i Stokker-familiens eie de siste 200 årene, og er det fortsatt. Men mølle- og sagbruksdriften er en saga blott.

Ole

Grodalen Mølle og Sag. Foto fra begynnelsen av vårt århundre.

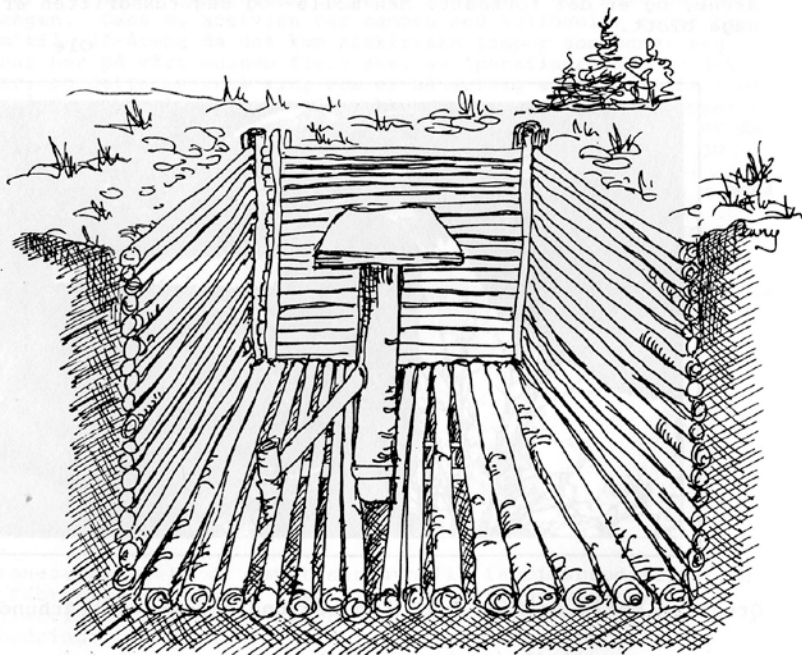
Ulvestue

Tekst: Bjørn Brønner
Tegninger: Penny Hansen

Eventyrfortelleren Peter Christen Asbjørnsen (1812-1855) omtaler en ulvestue i et eventyr om "Han far sjøl i stua": "Det var en gang en mann som bodde borte i en skog. Han hadde så mange sauer og gjeiter, men han kunne aldri ha dem i fred for gråbeinen.

- Jeg skal nok lure den gråtassen, sa han til sist, og ga seg til å grave en ulvestue. Da han hadde gravd dypt nok, satte han en stolpe midt nede i ulvestua, og på den stolpen satte han en skive, og på den skiven satte han en liten hund, og over graven la han kvister og bar og annet rusk, og ovenpå det strødde han sne, så gråtassen ikke skulle se at det var en grav under."

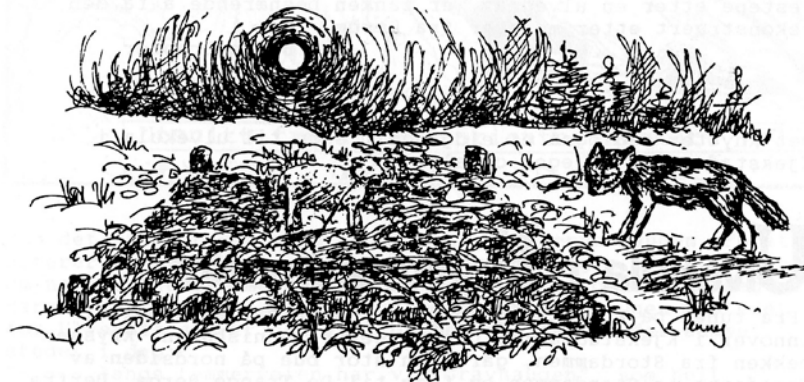
Det er grunn til å holde fast ved begrepet ulvestue, ettersom ulvegrav er et militærteknisk uttrykk for stormhinder.

Asbjørnsen var også oversetter av et svensk jakttidsskrift og utga i 1840 "Om Ulve og Råvefangst". Her ble ulike ulvestuer beskrevet. Ulvestuen er en overdekket fallgrav og man skjeller mellom to hovedtyper, hvor gulv og vegger består av stokker, lik en "tømret stue nede i bakken" - eller sten, dvs. den oppmurte ulvestue.

I Kjekstadmarka, like nord for Trangeberga ligger en svær haug som kalles Ulvekula. Det er fristende å tro at denne haugen kan være restene av en tidligere ulvestue. Hvilke kategori av de to nevnte ulvestuetyper den eventuelt tilhører er vanskelig å si. Den har har en fordypning på toppen, men det er ikke gravet i haugen, slik at eventuelle rester etter tømmer eller stein har kommet til syne. Det ville være svært interessant å få vite om den er bygget i samsvar med ulvestua som omtales i Asbjørnsens eventyr om "han far sjøl i stua". En slik tømret stue ble laftet med sleppverk og luselaft, og kan stamme fra middelalderen.

Det vi hittil vet fra tingbøkene, bekrefter at fangst av ulv ved hjelp av ulvestue, skjedde vinterstid med sne over bardekkede fangstgroper. Og som vi forstår ble det nedlagt mye omtanke og arbeide for å råde bot på på den skade ulven gjorde i "gråbeintiden". Men etter en brå nedgang i ulvebestanden i begynnelsen av 1860-årene er kunnskapene om dette emne i ferd med å gå tapt.

Vi vet imidlertid noe om metoden. For å fange dyr i gammel tid ble det på særlige steder i landskapet anlagt dyregraver. Slike graver er også kjent i Nordens forhistorie. Gravene ble formet etter den art dyr som skulle fanges der, rein, elg, bjørn eller ulv. De fremtrer i dag enten som groper i jorden i skogsterreng eller som rektangulære hull med stenvegger i snauffjellet. I motsetning til dyregraver for elg med ovale eller avlange groper, er ulvestuegropene runde. De er svært

lik et krater i terrenget og kan være opptil 8-9 meter i diameter og 2-3 meter dype. Slike ulvestuegroper finnes oftest i skogen et par hundre meter fra den opprinnelige gårdsbebyggelsen. Stedet man valgte var i regelen på en kolle eller ved et bekkefar. De utgravde jordmassene ble vanligvis kjørt bort.

På gården Isi i Bærum har Asker og Bærum Historielag i samråd med grunneieren, Universitetets Oldsaksamling, Norsk Skogbruksmuseum og Riksantikvaren rekonstruert en ulvestue med midler fra Bærum kommune. Dette skjedde i 1984-85.

Norsk Skogbruksmuseum har i et brev til Riksantikvaren av 1982 uttalt bl.a.:

"Ulvegrava på gården Isi i Bærum er et interessant og viktig fangsthistorisk kulturminne som bør fredes. Det må også sikres et visst areal omkring, slik at grava får det riktige miljø. Det finnes andre kulturminner (gravrøys) like ved ulvegrava som er fredet ved lov, og en sikring av arealet må sees i sammenheng med disse...

En fredning av ulvegrava på Isi vil ikke bare ha sin verdi som fredning av et teknisk kulturminne, men den ligger i en folkerik kommune og like inntil en storby, og vil dermed kunne sees av mange mennesker og bli av stor pedagogisk betydning".

Skulle det vise seg at ulvekula i Kjekstadmarka virkelig er restene etter en ulvegrav, er tanken besnærende å få den rekonstruert etter mønster fra Bærum.

Bjørn Brønner

-----<-----

Det knytter seg også et eldgammelt sagn til ulvekula i Kjekstadmarka. Se egen omtale.

Ulvekula i Kjekstadmarka

Fra tunet på Kjekstad gård fører en privat skogsbilvei innover i Kjekstadmarka. Den passerer tennisbanen, krysser bekken fra Stordammen, går i en stor bue på nordsiden av Tretjerna og Stordammen og fram til De Trange Berga. Derfra svinger den til venstre oppover Sekkemyrbakkene og stopper oppe på høyden. Cirka halvveis mellom De Trange Berga og veiens endepunkt passerer en stor haug på venstre side kloss inntil veien. Det er Ulvekula. På toppen av denne haugen - bare 2-3 skritt fra veikanten - finnes en stor rektangulær fordypning i jorda. I følge gamle tradisjoner skal dette være restene av en fangstgrav for ulv.

Men det knytter seg også andre sagn til denne haugen. Først siterer vi hva Harald Kjekstad skrev om haugen i sin beretning om navn i Kjekstadmarka. Det er forøvrig verd å merke seg at Harald Kjekstad bruker stedsbetegnelsen Gravhaugen i stedet for Ulvekula som er den vanlige betegnelsen om det samme stedet i dag:

"- - - langs tømmerveien har vi "Gravhaugen", som helt utvilsomt er en gravhaug. Det har nemlig vært dyrket i bakkene da en kan finne sammenpelledede stenrøys. Og det er helt tydelig å se at jorden til haugen er tatt av bakken like ovenom haugen".

Harald Kjekstad har også en teori om at beboeren på gården ved Gravhaugen i tillegg til sitt bruk nede i bakken også har hatt dyrket jord på toppen av Sekkemyrbakkene. Vi gjengir hva han skriver om dette:

" - - Kommet opp bakken har vi "Oppegård" med myren. Kan hende at det var han nede i bakkene som hadde jordvei der, og så hadde han ryddet litt heroppe, og ga det navn som gjennom forandringer var blitt til "Oppegård".

Det er forøvrig underlig at Harald Kjekstad ikke gjengir et annet sagn som knytter seg til Gravhaugen/Ulvekula i Sekkemyrbakkene i sin beskrivelse av Gravhaugen. Dette sagnet var levende hos de eldre generasjoner på Kjekstad helt opp mot de siste ti-årene. En av de som har fortalt meg dette eldgamle sagnet er nå avdøde skogforvalter på Kjekstad, Thoralf Huseby. I følge dette sagnet skal det ha stått et slag på dette stedet en gang for lenge - lenge - siden. Og de falne er blitt hauglagt (gravlagt) på dette stedet. Thoralf Huseby kunne også fortelle om en annen observasjon han hadde gjort i tilknytning til haugen den gang man bygget hestekjørevei forbi haugen for lang tid tilbake. Det ble til at man gravet veien litt inn i haugen på øversiden. Der kom man på en steinsetting, altså en rad av steiner anbrakt i en bue i ytterkant av haugen. Steinsettingen bar tydelig preg av å være utført av menneskehender, fortalte Huseby.

Undertegnede har vært på "befaring" av haugen og området omkring blant annet sammen med Thoralf Huseby. Jeg tok også kontakt med Universitetets Oldsakssamling i Oslo om saken. Arne Emil Christensen, daværende konservator ved Oldsakssamlingen, fortalte at sagnet om krigsgrav gikk igjen mange steder i landet. Altså hva man kaller et vandresagn. Men steinsettingen i kanten av haugen fant han av meget stor interesse. Forøvrig mente han at det var svært sannsynlig at fordypningen på toppen av haugen kunne være restene av en ulvegrav (ulvestue).

Det ble imidlertid ikke tid til å foreta en befaring av området sammen med fagfolk på det tidspunktet.

Utbedringen av hestekjøreveien til skogsbilvei skjedde for få år siden. Det ble sørget for at selve Ulvekula/Gravhaugen ikke ble ytterligere berørt i den forbindelse.

-----<-----

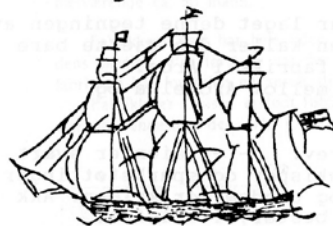
La oss også nevne at det finnes ytterligere to stedsnavn med tilknytning til ulv i Kjekstadmarka. Det er Gråbeindalsmyra og Ulvestumyra, begge i vestlige del av marka. Ved Ulvestumyra er det all grunn til å tro at det har vært en ulvestue en gang i "gråbeintiden".

Ole Sønju

Anno 1883:

Røykenskute forlist ved Kapp-Horn

På siste halvdel av 1800-tallet ble det bygget et stort antall seilskuter i Røyken. Byggeplasser var -ifølge Røykenboka- Hyggenstranden, Hyggen, Grimsrud, Grunnvik, Nærnes, Buskjæret, Åroselven og Killingholmen.

Røykenskuter seilte på alle

verdenshav.

En del av de riktig langveisfarende veteraner av sjøfolk har en noe spesiell forening, nemlig "Kapp-Horn-Klubben". For å kunne regnes som ekte "Kap-Horner" er betingelsen at en har rundet Kapp-Horn (sørspissen av Sør-Amerika) med seilskute. Og det gjelder ikke lystseilere. Denne klubben er verdensomfattende og den har også en norsk avdeling.

Vi har kikket litt i den norske avdelingens dokumenter, og hva fant vi? - Jo, i et medlemsblad fra året 1974 fant vi en spalte som het "Cap-Horn-Tragedier". Dette var en fortegnelse over seilskuter som hadde forlist da de forsøkte å runde Kap-Horn. Her var også en seilskute bygget i Røyken nevnt.

Vi Gjengir fra medlemsbladet:

"Trebark Praxis av Stavanger. Bygd i Røyken 1875. 330 tons brutto. Capt. Thore Husebø. Havarerte under Cap Horn i 1883. Anløp Port Stanley, Falkland den 25.4. og blev kondemnert og avrigget der".

Vi antar at dette er samme skute som har følgende antegnelser i boka "Røyken bygd før og nu":

"1874, Rektor Steen, bark, bygget i Åroselven av G. Flater for rektor Steen, Stavanger. Ca. 330 tonn".
Eller: "1876, Presis, bark, bygget i Åroselven av G. Flater, ukjet reder, ca. 330 tonn".

Vi har dessverre intet bilde av Praxis. Derfor gjengir vi i stedet en tegning fra Kapp-Horn-Klubbens medlemsblad.

-----<-----

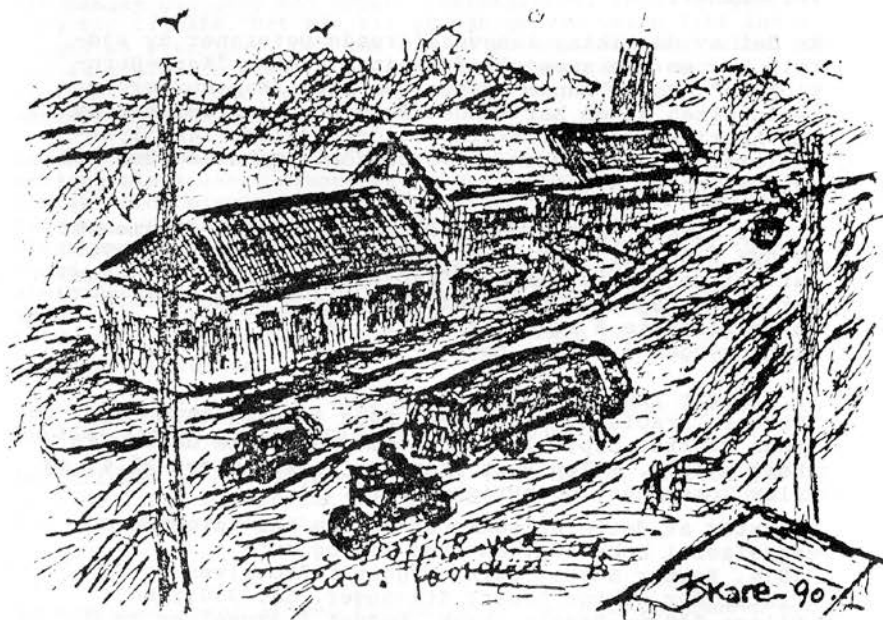
Hvis noen av våre lesere har opplysninger om seilskuter fra Røyken utover det som er angitt i Røykenboka vil vi sette pris på å bli kontaktet.

Ole

Fabrikken i Aros

Vårt lagsmedlem Ivar Skare i Aros har laget denne tegningen av "Fabrikken i Aros". Lokalbefolkningen kaller den gjerne bare "Fabrikken", for det finnes bare en fabrikk i Aros. Bygningskomplekset ligger inneklemt mellom Aroselva og Hurumveien (Rv 165).

Vi gjengir noen linjer fra Skares brev: "- - veien er svært trafikkert nå tildags, men fri for skispor og sparkstøttinger slik den var en gang i min barndom og ungdom før krigen. Akk ja, tida går, men fabrikkene her ute består, i allefall enda - -".

"Fabrikken i Aros" ble bygget som klædesfabrikk og om dette gjengir vi fra Røykenboka:

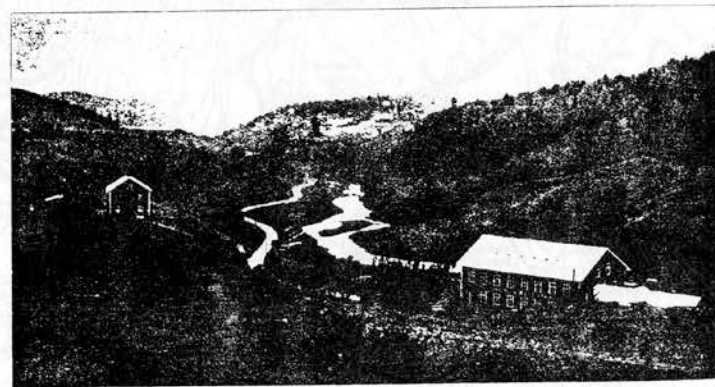
Røyken klædesfabrikk er et betydelig anlegg ved Åroselven. I 1898 solgte daværende eier av gamle Åros, Kristian Åros, et litet vannfall med grunn til et aktieselskap bestående av herrerne fabrikkeier A. J. Hillestad og disponent A. Nilson. Her anla man Røyken klædesfabrikk. Ved damuthygnings fikk man bragt fallhalden op i 21 fot, og det var tilstrekkelig til fabrikkens drift.

Man har innstallert 2 turbiner på tilsammen 100 h.k.; var vannføringen liten kunde der delvis også brukes damp.

Fra først av hadde man kun 600 spindler i arbeid, men ved utvidelser senere er de øket til 1500 med 30 vevstoler. I fabrikkene er farveri og appretur. Den beskjeftiger for nærværende ca. 50 mann.

Fabrikkens drift har hele tiden vært ledet av hr. disponent A. Ohlson som i 1916 blev dens eeneier. Fra først av var der mange vanskeligheter; men de blev alle overvunnet, og fabrikkene har for tiden en ansett stilling med kontor og utsalg i Oslo.

Fabrikkeier Ohlson er født 1865 i Skillingsmark, Vermeland. Han tilhører en kjent bruks-eier og bondeslegt der. Hr. Ohlson blev i 1920 ridder av den svenske Wasaordens 1st kl.

Arosdalen med Røyken klædesfabrikk. Foto fra Røykenboka.

Siden den gang Røykenboka ble skrevet i 1928 har mange forskjellige virksomheter holdt til i bygningene, og med vekslende hell. Av de store virksomheter nevner vi Oslo Bølgepappfabrikk og Per Dahl tøffel/skofabrikk. Det er Per Dahl som eier "Fabrikken i Aros" i dag.

Ole

Røyken anno 1915: SLIBRIGE POLITISKE FOREDRAG

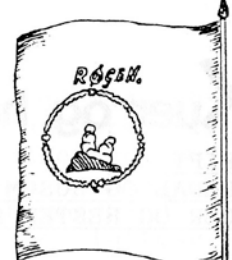
Under budsjettbehandlingen i Røyken lørdag kom man også inn på noen foredrag som var holt i arbeiderlokalene og som et par av representantene omtalte som «slibrige». «Det var», sa lensmann Nielsen «bra å bevilge til folkeboksamlinger slik at ungdommen fikk god lesning som kunne tjene til motvekt mot det som serveres av foredrag i arbeiderlokalene, særlig fra omreisende utlendingers side.»

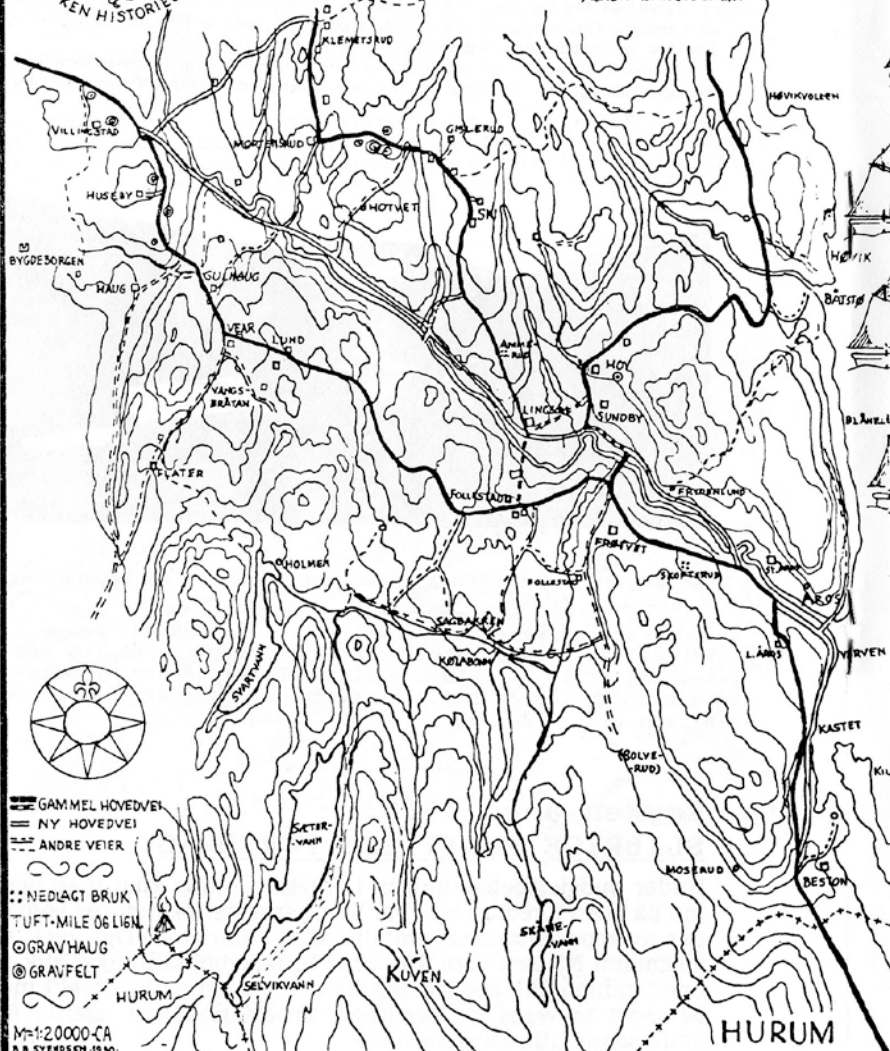
RØYKEN SOKN MYRAHVÅRV HERAD SØRE TREUNG

ASKA SKIPREIDE MANNEN EN TUGEDASSE
MED NITTI MANN FRA BÆRUM ASKER-RØYKEN
OG EN DEL AV HURUM OG SKIPREIDET SEVERE
ASKER KOMPANDISTRİKT

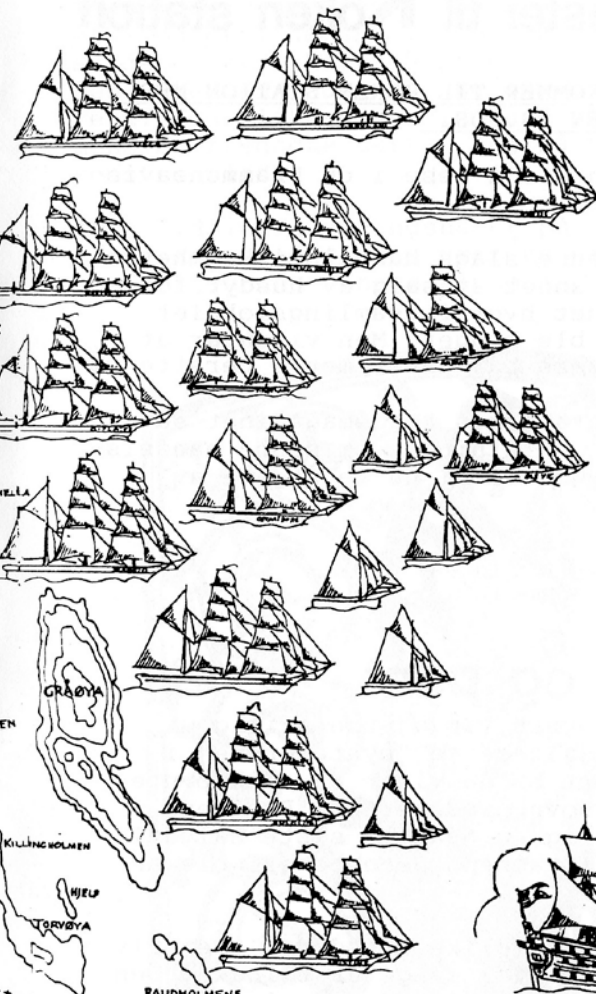
RØYKEN FANEN FRA 1658
SOLDATENE FRA RØYKEN UTSKRYET TIL
AKERSHUSISKE REGIMENT
AKER KOMPAN 1629-1789

— GAMMEL HOVEDVEI
— NY HOVEDVEI
— ANDRE VEIER

•• NEDLAGT BRUK
TUFT-MILE OG LIGN
○ GRAVHAUG
○ GRAVFELT

M=1:20000-CA
S.B. SYDENHES 1930

BRIGGER-SKONNERTER-BARKER OG JAKTER
BYGGET VED ÅRSELVA-BUSKVERET OG
KILLINGHOLMEN I 1850-1880

FRA 1704 BRAGNES RØRULLINGSDISTRİKT TIL FLÅTEN-HER-
UNDER RØYKEN-SJEF KOM. KAPTEIN IVER HUITFELDT-SJEF OG SÅ
PÅ LINJESKIPET DANEBROG VED SLAGET I KJØGEBUGT I 1770
HVOR OMKRUNG 30 MANN FRA DISTRİKTET VAR OMBORD

Kuer og hester til Røken station

DRIFT

BREDAL OG HUSUM KOMMER TIL RØKEN STATION MED
KUER OG HESTER DEN 23. DS.

Denne meddelelsen sto å lese i en Drammensavis i september 1914.

Vi vet litt om denne slags handelsvirksomhet i bygda vår. Blant annet at salg av husdyr foregikk på det området hvor forsamlingslokalet Høyenhall senere ble bygget. Men vi antar at mange av våre lesere har langt mer å berette om driftehandelen.

I så fall, ta kontakt med Bygdemagasinet så lager vi en liten beretningen om denne handelsvirksomheten i bygda vår i neste utgave av bladet.

Ole

Gammelt og pent ...

Gamle støpejernsovner var gjerne stilig utformet. Særlig gjalt dette "pyntedørene" i etasjeovnene. Vårt bilde viser en slik pyntedør fra en etasjeovn produsert på Drammens Jernstøberi, trolig en gang på siste halvdel av 1800-tallet. (Drammens Jernstøberi ble anlagt i 1847).

Undertegnede fant to slike ovnsdører i en rivningshaug på Bråset for mange år tilbake. Den ene ovnsdøren ble tatt hånd om av gårdeieren, mens jeg fikk den andre. Ovnen hadde vært i bruk i våningshuset på gården i sin tid. Dette huset var fredet fra 1922, men bygningen forfalt og Riksantikvaren tillot rivning.

Nå pryder ovnsdøren en murvegg i Bygdemagasinet's kontor i Nærnes. Som man ser er døren litt skadet i øvre høyre hjørne, men vakker er den. Den viser en yndig kvinne omkranset av bladverk. Hun slikkes av sin hund på høyre hånd, mens en fredsdue setter seg på hennes løftede venstre hånd.

Ole

(Det tidligere våningshuset på Bråset skal vi komme tilbake til med nærmere omtale i Bygdemagasinet ved en senere anledning).

Røykenboka: Utsolgt

I forbindelse med 150-års jubileet for det lokale selvstyre i 1987 ble boka "Røyken bygd før og nu" fra 1928 trykket opp igjen i et opplag på 1000 eksemplarer. Det var Røyken kommune som bekostet opplaget med bidrag fra Den norske Creditbank, Røyken.

"Gledelig ville det være om lesning av denne bok kunne bidra til økt interesse for vår bygds historie", skrev daværende ordfører Jacob Wahl i forordet til 1987-utgaven. I dag - tre år etter - kan vi slå fast at ordførerens ønske etter alt å dømme er gått i oppfyllelse. For i dag er hele opplaget på 1000 eksemplarer utsolgt.

Røyken historielag har stått for markedsføringen fordi det er en hovedoppgave for laget å formidle kunnskaper om bygdas fortid. Og også vi i laget har all grunn til å glede oss over resultatet av vårt engasjement.

Ole

Røykenboka: Økonomisk suksess

Som før nevnt ble bygdeboka fra 1928 gitt ut i nytt opplag for tre år sidern. Utsalgsprisen har bare vært 225 kroner for en gedigen innbundet bok på hele 625 sider i stort format.

Røyken kommune solgte en mindre del av totalopplaget på 1000 eksemplarer i forbindelse med kommunejubileet. Forøvrig er det historielagets folk som har stått for markedsføringen.

Nå er boka utsolgt og status er gjort opp. Kommunens overskudd på 34.200.00 kroner er -etter anmodning fra laget- overført til Røyken historielag og plassert på en egen konto som "Fondsavsetning til ny bygdebok".

Videre har historielaget hatt 25 kroner i provisjon for hver solgt bok. Dette har gitt et betydelig tilskudd til lagskassa de siste tre årene. Fra historielagets synspunkt er dette svært gledelig. Vi har slått tre fluer i en smekk:

1. vi har bidratt til å spre kunnskap om bygdas fortid
2. Vi har bidratt med å skaffe startkapital til en helt ny bygdebok
3. Vi har skaffet oss betydelige beløp til vårt øvrige lagsarbeide.

Tar vi feil om vi påstår at Røyken er en av de svært få bygder hvor man tjener penger på utgivelse av bygdebok?

Ole

Gammel bebyggelse 3:

I vår serie GAMMEL BEBYGGELSE gjengir vi denne gang to fine tegninger laget av vårt lagsmedlem Penny Hansen. De viser bebyggelsen på gårdsbrukene Liverud og Haug slik den tar seg ut i dag.

Videre gjengir vi hva som er angitt om bebyggelsen på disse to gårdene i bokverket "Norske Gardsbruk" som kom ut i 1948:

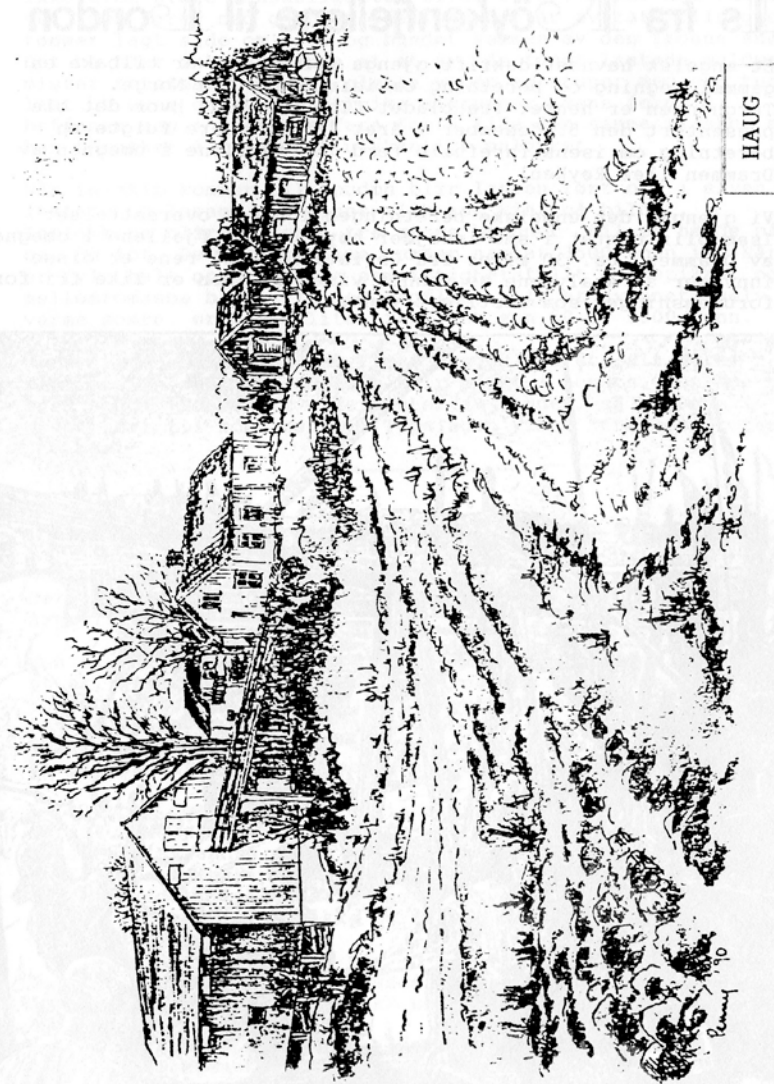
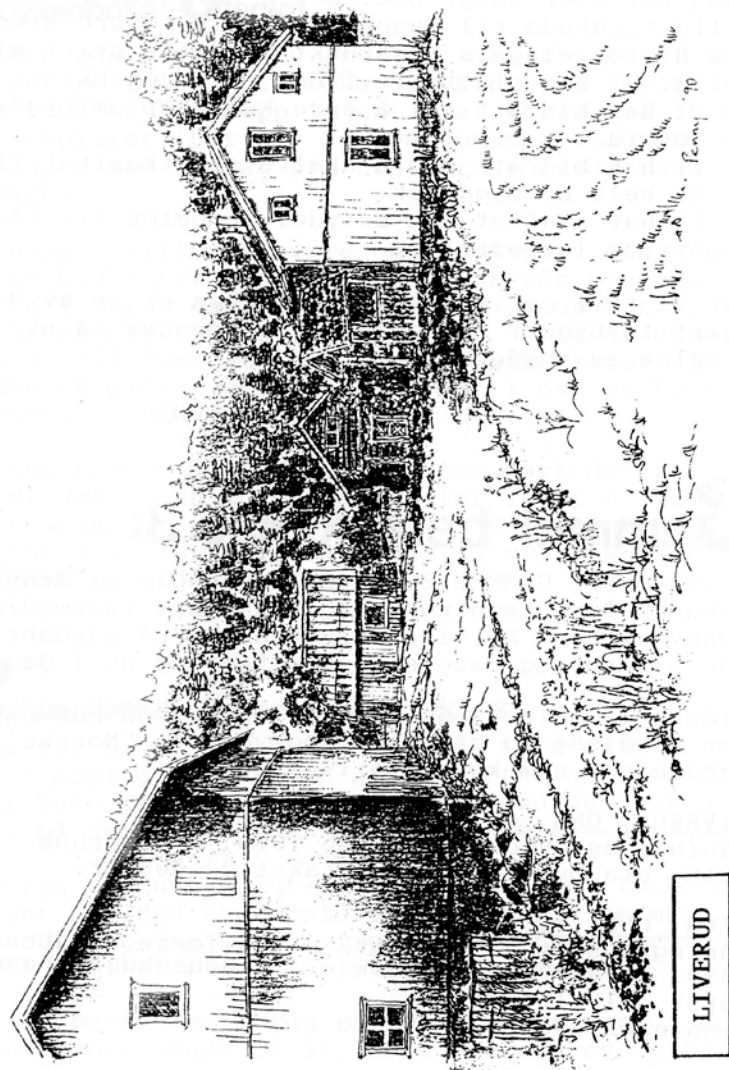
LIVERUD, GNR. 66, BNR. 2 OG 3

Våningshus bygd 1893, låve 1910, bryggerhus 1919, stabbur 1923. Branntakst 23.000 kr.

HAUG, GNR. 62, BNR. 1

Våningshus bygd 1883, uthus tidligere, stabbur 1890, bryggerhus, vognskjul og hønsehus. Branntakst 119.100 kr.

Tegninger: Se de neste to sider ----->

Is fra Røykenfjellene til London

Et engelsk havnestidskrift gjenga for en del år tilbake en gammel tegning og beretning om isimporten fra Norge. Tergningen er hentet fra bladet "The Graphic" hvor det ble presentert den 5. desember i året 1874. Videre fulgte en beretning om isens farefulle ferd fra fjellene i omegnen av Drammen (les Røyken).

Vi gjengir den engelske beretningen i norsk oversettelse: Isen blir hentet i små innsjøer høyt oppe i fjellene i omegnen av Drammen, ca. 30 miles fra Christiania. Så rene er disse innsjøer at analysene av vannet viser at isen er like fri for forurensninger som destillert vann.

Isen bringes ned på sleder eller på muldyrrygger og det er ikke uten store vanskeligheter eller farer, fordi den eneste vei som fører ned gjennom fjellene består av rått tilhugget tømmer lagt side om side og bundet sammen av den frosne snøen. Det hender ikke skjelden at et av de tungt lastede muldyr mister fotefestet på den glatte veien og stuper med sin tunge last ut over en av de tallrike avgrunner, mens føreren befinner seg i ytterste fare for å lide den samme skjebne mens han forsøker å redde det ulykkelige muldyret.

Når is-skip kommer til London blir lasten ført opp i elven i lektere og losset i Chelsea slik som vist på bildet. Isblokkene blir lagret i tre store brønner til en høyde på ca. 55 fot. De tre brønnene rummer samlet 3500 tonn is. Når de er fylt helt opp, blir de samvittighetsfullt gjenspiakret og mellomrommene blir fylt med sagflis, slik at svinnet, selv i varme somre, er meget lite, ikke mer enn 50 av 3500 tonn.

Forsyningene blir fornyet flere ganger i året, alt etter behovet. En stor del av isen blir brukt i London, men noe blir også sendt videre til alle kanter av landet, så vel som eksportert til kontinentet. Tegningen viser "Charles Stores" i Chelsea.

1829: Drammensfjordens første dampskip

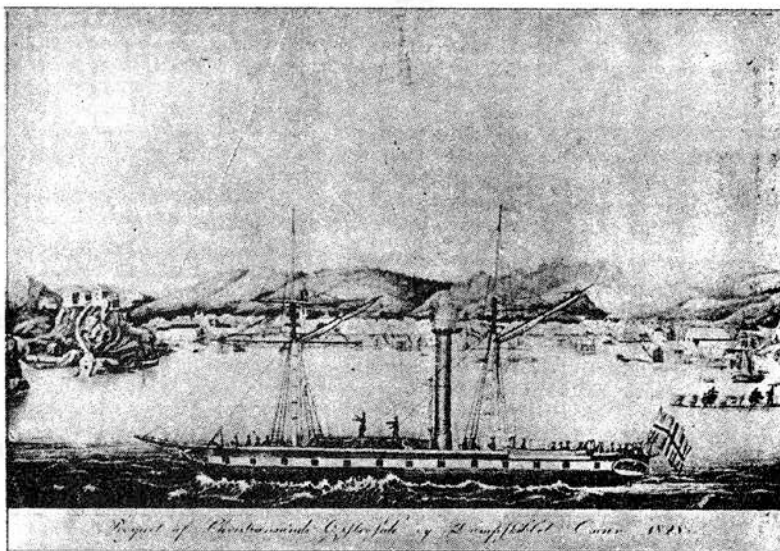
Norges første dampskip var "Constitutionen" og "Prins Carl". Dette var statseide hjulbåter som ble satt inn i rutetrafikk i året 1827.

Men dampskipsrutetrafikken på Drammensfjorden lå ikke lenge etter. Allerede i 1829 - en sommersøndag - kunne røykenbøinger bosatt langs Drammensfjorden betrakte det første dampskip på vei innover fjorden. Det var dampskipet "Oscar". Men det ble med en oppvisningstur i denne omgang. Dampskipsdriften ble en gedigen økonomisk fiasko for eierne.

I 1838 ble det så dannet et interesse ntskap i Drammen med formål å kjøpe et dampskip for med dette å drive rutefart og buksering av andre skip. Allerede samme år ble det anskaffet et 70 fots dampskip som fikk navnet "Statsråd Jonas Collet". Skipet hadde i tillegg til dampdrift også seil for å spare brensel. Forøvrig var ikke de første dampmaskinene så svært driftssikre.

Det var plass for ca 125 passasjerer ombord. De fleste måtte nøye seg med en plass på dekk under åpen himmel.

I starten gjorde skipet to turer i uka på strekningen Drammen-Holmestrand-Moss-Christiania (og tilbake). Turen tok 6-9 timer hver veg. På søndager og onsdager gikk den i lystturtrafikk fra hovedstaden til Bygdø - eller Ladegårdssøen - som var det vanlig bruke navn den gang.

Dampskipet "Oscar" gjorde det første forsøk på rutetrafikk på Drammensfjorden i året 1829.

Noen økonomisk suksess for eierne ble det ikke.

Vinteren 1838-39 ble skipets passasjerbequemligheter forbedret. Men for sommersesongen 1839 nøyde man seg med en tur i uka til hovedstaden. Forøvrig ble dampskipet brukt til buksering av seilbåter som ellers ble liggende p.g.a. vindstille.

Sommeren 1839 ble forøvrig den siste sesongen "Statsråd Jonas Collet" gikk i ordinær rutetrafikk på Drammensfjorden. Men fortsatt noen år var den å se i Osalofjordområdet. I året 1841 ble så Drammensfjordens første dampskip i rutetrafikk solgt til utlandet.

Ole Sønju

SPRITSMUGLING ANNO 1927:

En motorracer paa 70-80 fot var nat til lørdag oppe i fjorden og losset sprit, antagelig paa Hurumlandet. Race-

ren blev forfulgt av jageren "T. 5" og ble beskutt, men undslap. Den var da paa uttur.

Januar 1915

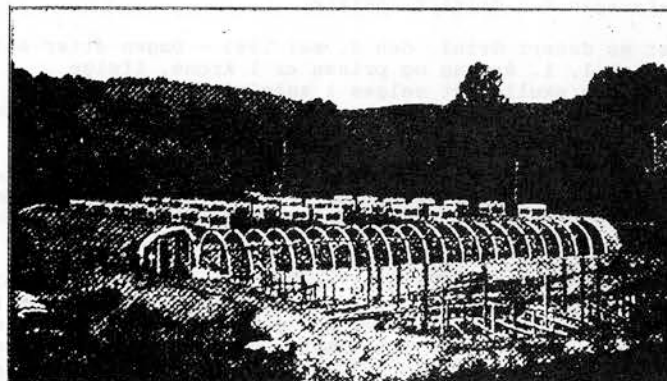
...Som damfisk har regnbueørreten slått godt til, men vårt lands største fiskeoppdretter, O. Styrmo i Røyken, har gjort den erfaring at norsk ørret i gjennomsnitt vokser like hurtig i dam som regnbueørreten.

★

Oppdrettsfisk i Aros

Ifølge "Røykenboka" ble det i 1912 stiftet et aktieselskap med firmanavn "Ørretfiske" på gården Lingsoms grunn ved Aroselva. Hensikten var å drive utklekking og oppdrett av ørret røye og laks. Det ble bygd kunstige dammer og overbygg mot vinterkulden.

Men selskapet møtte mange problemer. Det viste seg blant annet at elvevannet var for urent og slamholdig. I året 1921 ble derfor virksomheten innstilt. Ole

Kunstige dammer for oppdrett av ørret i Aros 1912-21. Illustrasjon fra boka "Røyken bygd før og nu".

Råd mot verkefinger

Gamle legeråd finnes det svært mange av. Men en del av disse lever bare på folkeminne og vil gå i glemmestuen etter hvert.

I Harald Kjekstads skrevne erindringer finner vi et eksempel på hvordan en av skogsarbeiderne på Kjekstad -Otto Pettersen-

forsøkte å kurere en verkefinger:

"Otto Pettersen ma'net en verkefinger inni en or ved myren. Han fremsa et rituale både over fingeren og oren og hugg litt i denne, og den som senere hugg oren skulle få verkefinger. Han drev litt med sånt - - -"

Dette skjedde like etter århundreskiftet ved Furumyr, ei blautmyr som ligger mellom "De Lange Myrene" og "Småvannsdalene" i Kjekstadmarka.

PRIS 1 KR.

GRINI=POSTEN

FRIHETSORGAN FOR GRINI FANGELEIR

NUMMER 1	GRINI, DEN 8. MAI 1945 - DAGEN ETTER SEIEREN	SELGES I ANLEIDNING KONG HAAKONS HJEMKOMST 7. JUNI TIL INNTÆKT FOR GRINFANGERS KULTURFOND	1. ÅRGANG
----------	--	---	-----------

1990 er et minneår for krigsutbruddet og under årsmøte ble lagsledelsen overrakt et eksemplar av bladet GRINI=POSTEN-Frihetsorgan for Grini fangeleir.

Bladet er datert Grini, den 8. mai 1945 - Dagen etter seieren. Det er nr 1, 1. årgang og prisen er 1 krone. Ifølge førstesiden skulle det selges i anledning Kong Haakons hjemkomst 7. juni og inntektene skulle gå til "Grinifangenes Kulturfond".

Bladet er i hovedsak et gledeskrift - glede over friheten for de ca. 5000 grinifangene og for hele det norske folk-. Men det har også mange dystre minner - ikke alle fikk leve så lenge at de hørte frihetsklokkene - - .

En av medfangene som ble vist spesiell oppmerksomhet i bladet var professor Francis Bull. I sine 3 og et halvt år som fange på Grini holdt han noe sånt som 1300 literære forelesninger eller kåserier for sine medfanger. Og dette til tross for at tyskerne hadde nedlagt forbud mot slik virksomhet bak murene.

Vi gjengir til slutt en liten notis fra bladet hvor tilstanden i Oslo 7. mai -45 beskrives:

I Oslo

Var det seivsaagt stor begeistring i går. Flaggene heistes etter hvert rundt om i byen etter som nyhetene ble kjent. Barna drog rundt i gatene med norske flagg og «Ja, vi elsker» høstes overalt av gamle og unge.

NS og hird forduftet straks. Hittil er det ikke meldt om noen alvorlige episoder. I dag er det nærmest fridag i Oslo. Det er begeistring uten like, men der er ro og disiplin.

Gamle postkort med motiver fra Røyken

Postkortet som er gjengitt nedenfor viser "Røken Jernbanestasjon". Det har følgende tekst: Gratulerer med dagen 13.8.13. Men det er ikke frankert eller stemplet. Det har forøvrig påtrykk: Eneret:Røken Meieri.

Eldre røykenbøringer mener å gjenkjenne mannen i uniform på plattformen som stasjonsmester Hans Thorkildsen. Han var stasjonsmester i Røyken i årene 1881-1911. Kvinnen ved hans side er stasjonsmesterfruen. Han tok seg av jernbane samt post, mens fruen drev restauranten i stasjonsbygningens første etasje med inngang i gavlen av bygningen.

Den gang hadde en del av togene "spiseopphold" for sine reisende på Røyken stasjon.

Postkort utlånt av Erik Hauger, Røyken.

Nedenfor gjengir vi Bernt Bærem Svendsens sang skrevet til historielagets 20-års jubileum. Jubileet ble markert med en fest i samfunnshuset i Åros (Åroshallen) 8. mars 1986.

Sangen gir et lite overblikk over lagets utflukter i perioden 1966-86.

ETTER-20 ÅRS (mel. Rett som ornen stiger)

Skal vi prøve minnes
årene som gikk,
Skal vi prøve finne
se hva da vi fikk.
Alle husker nok
da Røykenlagets flokk
dro kring haug og vang
og på Borgens hang.

Å vi må det nevne
Lier, Modum, ja
begge hadde gruber
det var no' til dag
Røykenfolk var gjest
Fossesholm var fest
Fiskumkirkens tind
var i alles sind

Her i Åroshallen
Røyken holder fest.
Lier-Hurum-Drammen
Asker og er gjest.
La oss gå i lag
alle her i dag.
Vi langs fjord og å
skåler sammen nå.

Så i samlet følge
dro vi og avstad
over blåe bølge
fram til Hortens red.
Oscarsborg og Bygdøy
klosterøyas fred,
Borre haug og kirke
sommerdagen het.

Lingsom, Røksom, Hvalstad
Huseby og Hov,
Hyggen rundt og Kjekstad,
det var fine mål.
Bø og Slemestad,
Morberg, Askestad,
Borgen for ei gru
pøsrøgn hut-te-tu.

Lokalhistoriske skrifter

Fra Norsk Lokalhistorisk Institutt
informasjonsblad "Kring sjå" nr 15, juli 1990
gjengir vi disse to artiklene:

Heimen. Tidsskrift for lokalhistorie

Heimen er det sentrale tidsskrift for lokal og regional historie, og er kommet ut regelmessig siden 1922. Det utgis av Landslaget for lokalhistorie og redigeres av en stab frivillige redaktører som for tiden har sete i Trondheim. Heimen kommer ut med fire nummer i året.

Abonnement på Heimen for 1990 kan tegnes ved å betale kr. 175,- til postgirokonto nr. 0823.0345113. Kontobetegnelse er "Abonnement Heimen", og adresse er Historisk institutt, 7055 Dragvoll. Studenter betaler bare kr. 125,- (oppgi studiested!). Nye abonnenter bes merke innbetalingskortet "Ny abonnent".

Eldre nummer er også til salgs. Hele årganger finnes imidlertid bare for 1946-48, 1950-51, 1953, 1955-56 og 1964-70. Grunnet plassmangel selges nå alle gamle hefter fra årene 1934-1979. Som en samlet "pakke" tilbys ett eksemplar av hvert eksisterende hefte fra perioden (ca. 100 stk.) for kr. 500,- portofritt. Dette inkluderer registerheftet for 1922-66. Forøvrig selges enkeltheft fra perioden for kr. 10,- og hele enkeltårganger for kr. 75,-.

Henv. til Heimen, Historisk institutt, 7055 Dragvoll, tf. 07 596433.

Lokalhistorisk magasin

Landslaget for lokalhistorie og Landslaget for lokal- og privatarkiv har gått sammen om et meldingsblad med dette navnet. Det første nummeret, et informativt hefte på 35 sider, kom i februar i år. Det er planlagt to nummer til i år og deretter fire nummer i året.

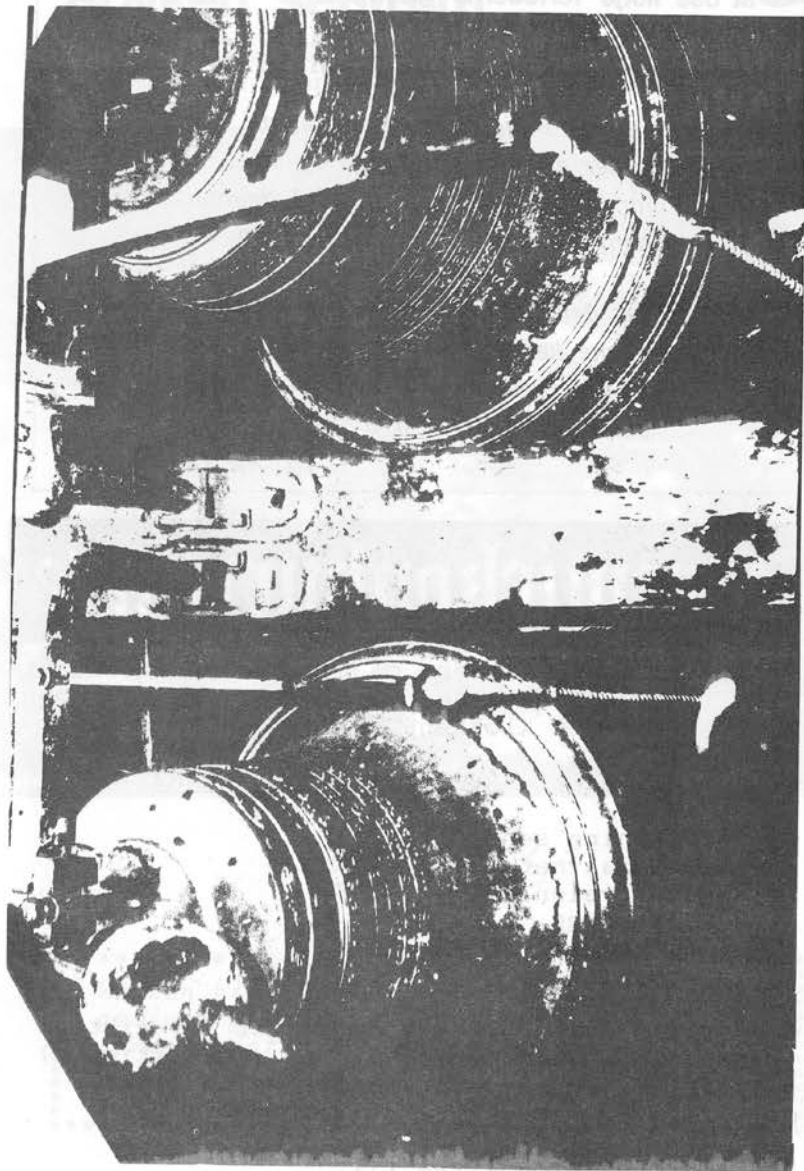
Bladet skal inneholde nytt fra den sentrale lagsvirksomheten og om lokalhistorisk aktivitet i regi av historielag, arkiv, muséer og andre.

Første nummer av Lokalhistorisk magasin ble, som informasjon om det nye tiltaket, sendt gratis til medlemmene i de to landslagene, til alle Heimen-abonnenter, historielag, kulturkontor og en del andre. Neste nummer (august/september) blir sendt bare til medlemmene. Andre interesserte kan tegne abonnement. Prisen er kr. 30,- for de to neste nummer i 1990 og kr. 50,- for fire nummer i 1991. Enkeltnummer kr. 15,-.

Henv. Lokalhistorisk magasin, Fylkesarkivet i Sogn og Fjordane, 5880 Kaupanger. Postgiro 0824 0153824.

GAMMELT ORDTAK

Betal kontant og aldrig på borg -
ti gjeld bringer sorg - -

Nøkkel Røyken kirke

Premiekonkurransen i Bygdemagasinet nr. 16 gjalt en nøkkel. Og spørsmålet var hvilke nøkkel det dreide seg om.

Riktig løsning:

GAMMEL NØKKEL TIL RØYKEN KIRKE

Nøglen er avbildet i boka "Røyken Bygd før og nu" på side 284.

Vi bare tilføyer at nøklen er av betydelig størrelse, hele 38 cm lang. Den befinner seg i dag i Drammen Museums samlinger.

Det kom inn tre løsninger som alle var riktige. De tre er: Odd Sandlund, Hyggen, Ivar Skare, Åros samt en innsender som ikke ønsker sitt navn offentliggjort.

Alle tre har fått en liten premie tilsendt i posten.

Vi gratulerer vinnerne og takker for deltakelsen.

Redaksjonen

Mai 1915

Dampbåt

passende til en påtenkt rute: Svelvik-Drammensfjordens østside – for anløp av stedene Gjerdal, Hyggen, Lahell og Cementfabrikken, ønskes kjøpt.